

Notitie over verdeling belasting op energie (en specifiek ODE)

heeft gevraagd om meer inzicht in de verdeling van de belastingen op energie (en specifiek de ODE) en de ontwikkeling daarvan richting 2030. In deze notitie wordt hier nader op ingegaan. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in:

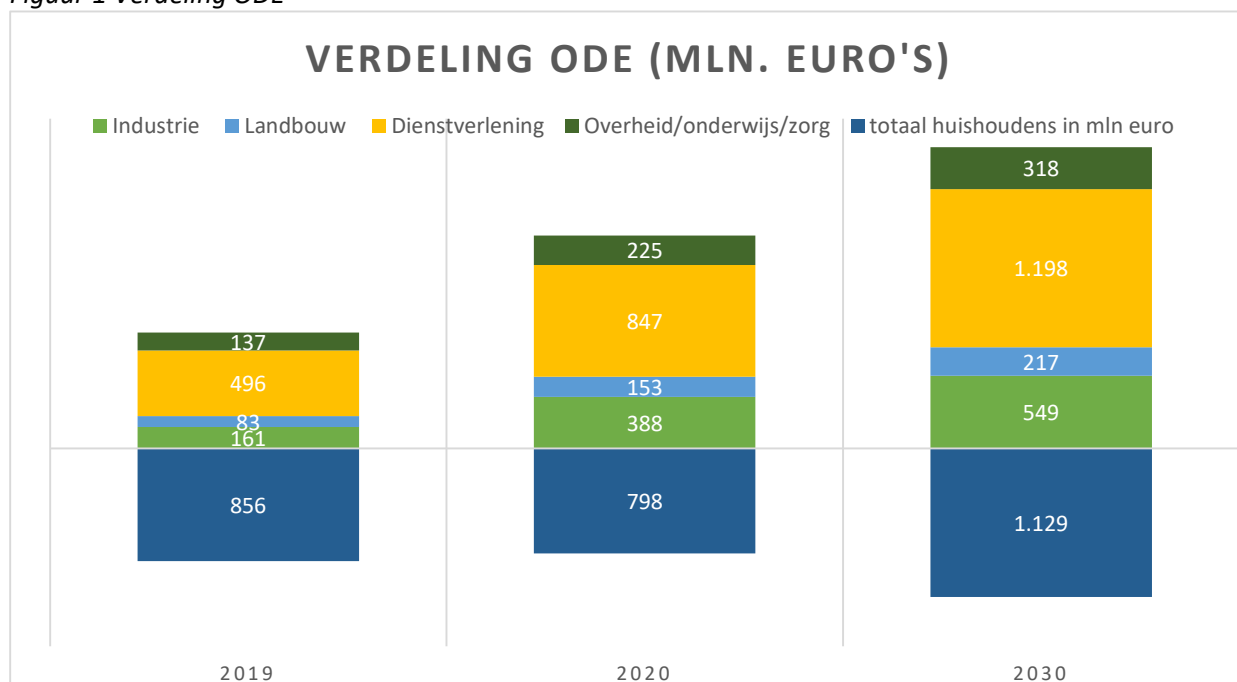
1. ontwikkeling van de totale ODE lasten en verdeling 2019-2030;
2. ontwikkeling van de sectorale bijdrage van de industrie bij de belastingen op energie;
3. gemiddelde kosten belastingen op energie per type bedrijf;

1. Ontwikkeling van de totale ODE-lasten en verdeling 2019-2030

In figuur 1 is weergegeven hoe de ODE-lasten zich ontwikkelen tussen 2019 en 2030. Hierbij is aan de ene kant uiteengezet wat voor effect de aanpassing van de 50/50 verdeling binnen de ODE naar de 1/3 huishoudens 2/3 bedrijven heeft van 2019 op 2020. Daarnaast is binnen de bedrijvenkant een sectorale uitsplitsing gegeven naar industrie, landbouw, zakelijke dienstverlening, en overheid/onderwijs/zorg.

Zoals uit figuur 1 blijkt, neemt de bijdrage van de sector bedrijven vanaf 2020 substantieel toe, vanwege de aanpassing van de lastenverdeling tussen burgers en bedrijven. In 2020 neemt de bijdrage van huishoudens af terwijl de totale opbrengst van de ODE toeneemt van € 1.730 mln in 2019 naar € 2.411 mln in 2020. De bijdrage van de sector industrie bedraagt in 2030 circa 550 mln, waardoor de sector een voldoende bijdrage levert aan de dekking van de kasuitgaven voor de SDE++.

Figuur 1 Verdeling ODE

2. Ontwikkeling van de sectorale bijdrage van de industrie aan de totale heffing en ODE

Tabel 1 laat zien hoeveel per sector wordt bijgedragen aan het totaal van energiebelasting en ODE en hoe deze bijdragen zich ontwikkelen tot 2030. In deze tabel wordt uitgegaan van de schuif in de energiebelasting cf. het klimaatakkoord Gebouwde Omgeving (hogere belasting op gas, lagere belasting op elektriciteit en hogere belastingvermindering) gecombineerd met de voorgenumen lastenverschuiving in de ODE waarbij huishoudens in plaats van 50% nog 33% bijdragen (hogere tarieven in de 3^e en 4^e schijf en terugsluis daarvan via een additionele verhoging van de belastingvermindering).

Tabel 1 laat voor de energiebelasting en de ODE zien dat de bijdrage van bedrijven aan de totale opbrengst sterker toeneemt dan die van huishoudens. Binnen het bedrijfsleven is de sterkste toename van 2019 op 2020 zichtbaar binnen de sector industrie. Er zijn twee redenen voor deze toename: de ODE schuif (van 50-50 naar 33-67) en de oploop in het budgettaire belang van de SDE++-regeling.

Tabel 1: Bijdrage energiebelasting (incl. ODE en belastingvermindering) per sector : schuif EB cf. Klimaatakkoord in combinatie met lastenverschuiving ODE

	2019	2020		2030	
	Bijdrage na vrijstellingen in mln. euro	Bijdrage na vrijstellingen in mln. euro	Mutatie bijdrage t.o.v. 2019	Bijdrage na vrijstellingen in mln. euro	Mutatie bijdrage t.o.v. 2019
Totale opbrengst energiebelasting + ODE	7.262	7.737	7%	8.958	23%
Totaal huishoudens	3.588	3.307	-8%	3.751	5%
Totaal bedrijven	3.673	4.430	21%	5.208	42%
- Industrie	645	874	35%	1.061	65%
<i>wv. voedings- en genotmiddelenindustrie</i>	<i>211</i>	<i>284</i>	<i>34%</i>	<i>346</i>	<i>64%</i>
<i>wv. hout-, papier- en grafische industrie</i>	<i>68</i>	<i>88</i>	<i>29%</i>	<i>106</i>	<i>55%</i>
<i>wv. aardolie, chemische en farmaceutische industrie</i>	<i>117</i>	<i>183</i>	<i>56%</i>	<i>226</i>	<i>93%</i>
<i>wv. aardolieindustrie</i>	<i>12</i>	<i>22</i>	<i>83%</i>	<i>27</i>	<i>125%</i>
<i>wv. basischemie</i>	<i>24</i>	<i>35</i>	<i>46%</i>	<i>43</i>	<i>79%</i>
<i>wv. overige anorganische basischemie</i>	<i>13</i>	<i>21</i>	<i>62%</i>	<i>26</i>	<i>100%</i>
<i>wv. organische basischemie</i>	<i>20</i>	<i>30</i>	<i>50%</i>	<i>37</i>	<i>85%</i>
<i>wv. kunstmestchemie</i>	<i>15</i>	<i>28</i>	<i>87%</i>	<i>36</i>	<i>140%</i>
<i>Wv. overige chemische en farmaceutische producten</i>	<i>33</i>	<i>47</i>	<i>42%</i>	<i>57</i>	<i>72%</i>
<i>wv. bouwmaterialenindustrie</i>	<i>14</i>	<i>21</i>	<i>50%</i>	<i>26</i>	<i>86%</i>
<i>wv. basismetaleenindustrie</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-</i>	<i>0</i>	<i>-</i>
<i>wv. Metaalproducten, machine-industrie, transportmiddelen</i>	<i>114</i>	<i>146</i>	<i>28%</i>	<i>178</i>	<i>56%</i>
<i>wv. overige industrie</i>	<i>120</i>	<i>152</i>	<i>26%</i>	<i>180</i>	<i>49%</i>
- Landbouw	313	373	19%	429	37%
- Dienstverlening	2.083	2.447	17%	2.852	37%
- Overheid/onderwijs/zorg	633	736	16%	865	37%

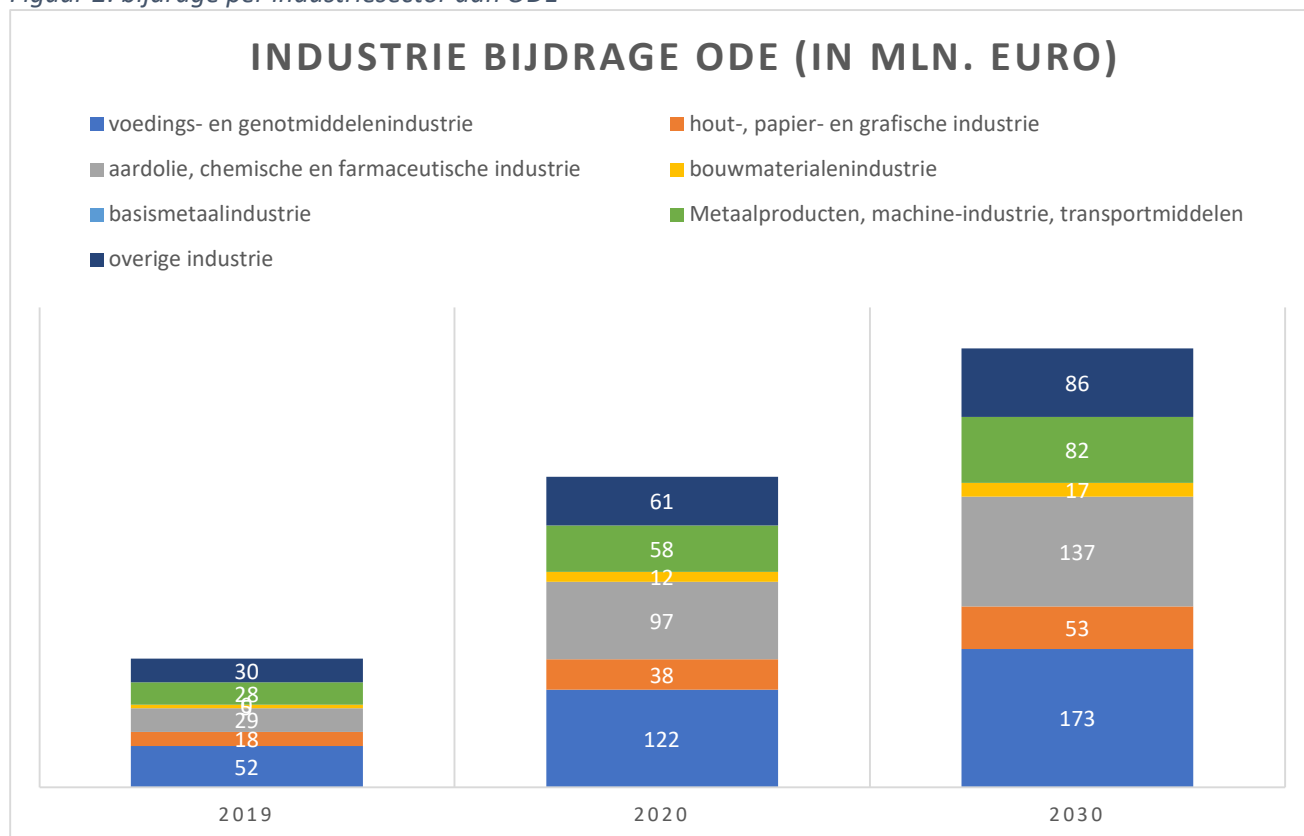
Het overgrote deel van de veranderingen wordt veroorzaakt door aanpassingen in de ODE en de sterkste stijging is zichtbaar binnen de sector industrie. Tabel 2 geeft daarom nader inzicht in de ontwikkeling van de bijdrage voor de ODE tussen 2019 en 2030.

Tabel 2: Bijdrage ODE per sector in de jaren 2019, 2020, en 2030.

	ODE 2019	ODE 2020	mutatie	ODE 2030	mutatie
	bijdrage na	bijdrage na	bijdrage	bijdrage na	bijdrage
	vrijstellingen	vrijstellingen	t.o.v. 2019	vrijstellingen	t.o.v. 2019
	in mln euro	in mln euro		in mln euro	
Totale opbrengst ODE	1.733	2.411	39%	3.411	97%
Totaal huishoudens	856	798	-7%	1.129	32%
Totaal bedrijven	877	1.613	84%	2.282	160%
- Industrie	161	388	141%	550	242%
<i>wv voedings- en genotmiddelenindustrie</i>	52	122	136%	173	234%
<i>wv. hout-, papier- en grafische industrie</i>	18	38	114%	53	202%
<i>wv. aardolie, chemische en farmaceutische industrie</i>	29	97	232%	137	368%
<i>Aardolie-industrie</i>	3	13	389%	18	592%
<i>Basischemie</i>	6	19	191%	26	311%
<i>Overige anorganische basischemie</i>	3	11	236%	16	375%
<i>Organische basischemie</i>	5	16	216%	22	346%
<i>Kunstmestindustrie</i>	3	17	450%	24	678%
<i>Overige chemische en farmaceutische producten</i>	9	21	144%	30	243%
<i>wv. bouwmaterialenindustrie</i>	5	12	165%	17	274%
<i>wv. basismetaleindustrie</i>	0	0		0	
<i>wv. Metaalproducten, machine-industrie, transportmiddelen</i>	28	58	109%	82	195%
<i>wv. overige industrie</i>	30	61	105%	86	190%
- Landbouw	83	153	84%	217	161%
- Dienstverlening	496	847	71%	1.197	141%
- Overheid/onderwijs/zorg	137	225	65%	318	133%

Figuur 2 geeft inzicht in de onderverdeling van de ODE lasten binnen de sector industrie en hoe de huidige bijdrage van € 161 mln. in 2019 opbouwt naar € 550 mln. in 2030. Een specifiek beeld, zoals een uitsplitsing naar de top 12 en top 200 bedrijven is door ons niet te geven. Dit komt doordat voor een aanzienlijk deel van deze 200 bedrijven geen goede inschatting van het energetische aardgas- en elektriciteitsverbruik te maken is, waardoor een inschatting van hun bijdrage aan de ODE op dit moment niet kan worden gegeven. Navraag bij de Belastingdienst en CBS heeft geen nieuwe informatie op dit punt opgeleverd.

Figuur 2: bijdrage per industriesector aan ODE

In de energiebelasting en ODE gelden vrijstellingen/teruggaafregelingen voor bepaald verbruik van aardgas en elektriciteit. Een groot deel van deze vrijstellingen bestaat al sinds de invoering van de energiebelasting. Alle vrijstellingen gelden voor bedrijven binnen de industriesector. Met name de bouwmaterialenindustrie, de basismetaalindustrie en de metaalproductenindustrie profiteren van de onderstaande vrijstellingen.

Tabel 2: Budgettaire beslag van vrijstellingen en teruggaven binnen de industriesector

Vrijstelling/teruggaafregeling	Budgettaire beslag (tarieven 2019)
Vrijstelling: Aardgas en elektriciteit voor het opwekken van elektriciteit	Onbekend
Vrijstelling: Elektriciteit voor chemische reductie en elektrolytische procedés	Onbekend
Vrijstelling: Aardgas voor metallurgische procedés en aardgas voor mineralogische procedés	45 miljoen
Vrijstelling: Elektriciteit voor metallurgische procedés	28 miljoen
Vrijstelling: Aardgas dat wordt gebruikt anders dan als brandstof	Onbekend
Vrijstelling: Aardgas dat wordt gebruikt als additief of vulstof in producten	Onbekend
Teruggaafregeling: Zakelijk elektriciteitsverbruik boven de 10 mln kWh, door energie-intensieve bedrijven die deelnemen aan meerjarenafspraken ter verbetering van de energie -efficiëntie.	8 miljoen

Daarnaast geldt dat de glastuinbouwsector gebruik kan maken van een verlaagd EB tarief voor aardgas. Het budgettaire belang van het verlaagde tarief voor de glastuinbouwsector is voor 2019 ingeschat op 161 miljoen euro.

3. Gemiddelde kosten belastingen op energie per type bedrijf

In tabel 3 wordt voor een aantal microvoorbeelden de ontwikkeling van het belastingdeel van de energierekening geschetst.

Tabel 3: Gemiddelde kosten energiebelasting (incl. ODE en belastingvermindering) per type bedrijf

	2019	2020		2030	
	Gemiddelde kosten	Gemiddelde kosten	Mutatie t.o.v. 2019	Gemiddelde kosten	Mutatie t.o.v. 2019
Gemiddeld huishouden	€ 544	€ 496	-9%	€ 567	4%
Gemiddelde kleine detailhandel	€ 3.397	€ 3.704	9%	€ 4.193	23%
Gemiddeld bakkersbedrijf met één winkel	€ 6.845	€ 7.646	12%	€ 8.894	30%
Gemiddeld groothandelsbedrijf	€ 7.730	€ 8.556	11%	€ 10.000	29%
Gemiddeld bedrijf gezondheidszorg	€ 11.509	€ 13.117	14%	€ 15.610	36%
Gemiddeld bedrijf glastuinbouw zonder WKK	€ 22.653	€ 25.090	11%	€ 28.171	24%
Gemiddeld bedrijf foodsector	€ 76.961	€ 95.239	24%	€ 116.917	52%
Gemiddeld academisch ziekenhuis	€ 419.891	€ 591.050	41%	€ 721.195	72%
Gemiddeld chemiebedrijf	€ 672.266	€ 967.276	44%	€ 1.171.992	74%